

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1980/763

KARAR NO : 1981/738

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olayla ilişkin bulunmakla beraber, 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesinin (a) bendindeki süre ve (b) bendindeki bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Haluk Abuşoğlu ve arkadaşları

O L A Y : 12.4.1976 gününde, sanıkların bilirkişi raporuna lüzüm hissettirme-

yecek şekilde içerisinde komünizm ve ırk mülahazası ile milli duyguları yoketmek ve zayıflatmak için propaganda yapılan, ayrıca suç işleyenlerin övücü nitelikte yazılar bulunan, bu nedenle de İstanbul Sulh Ceza Mahkemesi'nce toplattırılmasına karar verilen 12.4.1976 günlü, 10 sayılı "Halkın Kurtuluşu" adlı gazeteyi satarak komünizm propagandası yaptıkları iddiasıyla, eylemlerine uyan Türk Ceza Yasası'nın 142., ve 312. maddelerine göre cezalandırılması istenerek Kadıköy C. Savcılığı'nca kamu davası açılmıştır.

1- Kadıköy 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 22.6.1979 gününde, 1976/469-1979/185 sayı ile; sanıklara atılı suçun içeriğine, şiddet eylemlerinin bünyesinde toplanmasına, bu itibarla davaya bakmanın Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nin görevine girmesine göre, davada mahkemelerinin görevsiz olduğu,

2- İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi, 8.8.1979 gününde, 1979/959-500 sayı ile; sanıklara atılı suçun, sıkıyönetim ilânı faaliyetleri ile ilişkisinin olmamasına sıkıyönetim ilânını gerektiren ideolojik amaçlı ve örgütsel nitelikte yaygın şiddet eylemleri niteliğinde bulunmamasına göre, davanın mahkemelerinin görevi dışında kaldığı,

Gerekçeleri ile görevsizlik kararı vermişlerdir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özduval, İsmail Oğuz, Şeref Tolungüç, Orhan Erdem, Y.İsmet Ayer ve Hasan Çelikkale'nin katılmaları ile yaptığı 9.11.1981 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Askerî, Askerî Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ve Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Nail Yücel'in Askerî Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suç, 26.12.1978 günü İstanbul ilinde ilân olunan sıkıyönetimden üç aydan daha önce 12.4.1976 gününde işlenmiştir.

Sanıklar hazırlıkta alınan ifadelerinde; sattıkları gazetede çıkan yazıları benimzediklerini, genellikle gazeteyi okudukları, anılan gazeteyi satmaktaki amaçlarının PTT fabrikasındaki işçilerin grevi ile ilgili yazıları halka duyurmak olduğunu, gazeteyi para kazanmak için değil, mesgale olsun diye sattıklarını, olay günü de 25 kadar gazete sattıktan sonra polisçe yakalandıklarını beyan etmişlerdir. Sanıkların satarak dağıtımını yaptıkları gazetenin sorumlu yazı işleri müdürü hakkında, İstanbul C. Savcılığı'nca düzenlenen iddianame ile aynı suçlardan dolayı kamu davası açıldığı, anılan gazetenin toplattırılmasına karar verildiği, dosyadaki belge ve iddianame örneğinden anlaşılmaktadır.

Bu bulgulara göre sanıkların; içinde suç unsurları bulunan gazetede fikirleri halka yansıtmak ve bu fikirler doğrultusunda taraftar toplamak ve propaganda yapmak suretiyle anılan fikirleri paylaştıkları, sanıklara atılı suçların bir bölümünün cumhuriyete, vatan ve milletin bütünlüğüne, bölünmezliğine, bağımsızlığına yönelik olarak işlendiği, böylece Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 sayılı Kararı'nın 4. maddesi kapsamına girdiği, bu yönüyle de sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu açıkça ortadadır.

Ancak atılı suçlar sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiğinden 1402 sayılı Yasa'nın 13/a maddesi kapsamı dışında kaldığı gibi, sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davalarla genel ve ortak amaç içerisinde ve 4.5.1981 günlü 1/1 sayılı ilke kararında öngörüldüğü biçimde örgütsel ve organik bağlantılı olarak işlendiğini gösteren dosyada yeterli ve somut kanıt bulunmadığından aynı maddenin (b) bendi kapsamında girmemekte ve davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

Bu nedenle Kadıköy 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

...../.....

Bu görüşe, Fethi Özdural, Şeref Tolungüç, ve Y.İsmet Ayer katılmamışlardır.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Kadıköy 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 22.6.1979 günlü, esas 1976/469, karar 1979/185 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, Fethi Özdural, Şeref Tolungüç, ve Y. İsmet Ayer'in karşı oylarıyla ve oyçokluğuyla 9.11.1981 gününde kesin olarak karar verildi.

Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Fethi Özdural

Üye

İsmail Oğuz

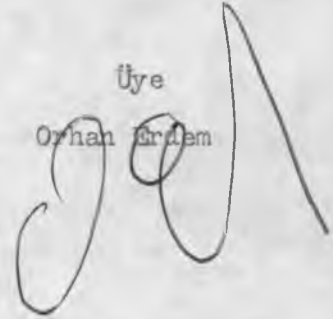
Üye

Şeref Tolungüç

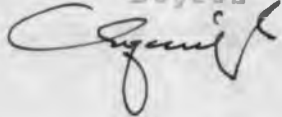
Üye

Orhan Erdem

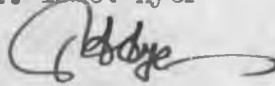
Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

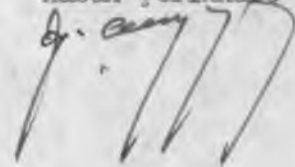
Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Hasan Çelikkale

i/ç

23/12

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1980/763

KARAR NO : 1981/738

KARŞI OY YAZISI

Sanıkların, içeriği suç teşkil eden (Halkın Kurtuluşu) Gazetesinde ki yazıların taşıdığı fikirleri benimsediklerini ve esas amaçlarının satıp para kazanmak olmayıp, ilgili yazıları halka duyurmak amacı olduğunu hazırlık soruşturmasındaki ifadelerinde açıklamış bulunmalarına, Halkın Kurtuluşu gazetesinin, Halkın Kurtuluşu Fraksiyonunun yayın organı olduğu ve bu gazetenin Yazı İşleri Müdürü hakkındaki yargılamanın sıkıyönetim askeri mahkemesinde yapılmasının mahkememizin 25.5.1981 gün ve esas 1981/345-314 sayılı ve diğer müteaddit kararlarımızla kabul edilmiş olmasına göre, amaç birliği aynı olan bu gazeteyi satan sanıklar hakkındaki yargılamanın da 1402 sayılı Yasa'nın 13/b maddesi gereğince sıkıyönetim askeri mahkemesinde görülmesi gerektiğinden çoğunluk kararına karşıyız.

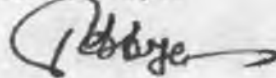
Üye

Fethi Özdural

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Şeref Tolungüç